

Autoriteit Nucleaire Veiligheid en
Stralingsbescherming

Handreiking artikel 70 Kernenergiewet voor nucleaire inrichtingen

Colofon

Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS)

Koningskade 4
2596 AA Den Haag
Postbus 16001
2500 AB Den Haag

www.anvs.nl

Augustus 2024

Inhoudsopgave

1 Inleiding	4
1.1 Waarom deze Handreiking?	4
1.2 Artikel 70 van de Kew	5
1.3 Status en reikwijdte Handreiking	6
2 Criteria	7
2.1 Algemeen	7
2.2 Deskundigheid	7
2.3 Betrouwbaarheid	8
2.4 Solvabiliteit	9

1 Inleiding

1.1 Waarom deze Handreiking?

Een vergunning op basis van de Kernenergiewet (hierna: Kew) wordt door de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (hierna: ANVS) verleend, op naam van een persoon of een organisatie. Dit heet persoonsgebonden. Het kan nodig of wenselijk zijn om een vergunning van een nucleaire inrichting over te dragen. In deze Handreiking artikel 70 Kernenergiewet voor nucleaire inrichtingen (hierna: de Handreiking) schetst de ANVS op basis van welke voorwaarden zij beoordeelt of de vergunning mag worden overgedragen.

Bij de overdracht van een vergunning verandert alleen de (persoon van de) vergunninghouder. De Kew-vergunning is al eerder verleend en akkoord bevonden. Daarbij is al getoetst op verschillende aspecten, waaronder ook de persoonsgebonden aspecten, die ook in deze Handreiking zijn opgenomen. De basis voor de beoordeling op persoonsgebonden aspecten vloeit voor nucleaire vergunninghouders met name voort uit het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (artikelen 18 en 19) en de Regeling nucleaire veiligheid kerninstallaties (met name de artikelen 3, 4, 8 en 9). Op grond van deze artikelen dienen de nucleaire vergunninghouders te voldoen aan eisen op het vlak van deskundigheid, op het vlak van stralingsbescherming en nucleaire veiligheid, betrouwbaarheid en leiderschap. Daarnaast moeten er voldoende personele en financiële middelen zijn om te voldoen aan de verplichtingen inzake de nucleaire veiligheid van de kerninstallatie.

De overdracht van de vergunning is mogelijk zonder dat een geheel nieuw vergunningstraject hoeft te worden doorlopen. De ANVS kijkt alleen nog naar het effect van de wijziging en dus naar de persoonsgebonden aspecten van de toekomstige vergunninghouder in verband met de veilige bedrijfsvoering van de nucleaire inrichting. De Handreiking beschrijft de criteria die de ANVS hanteert op de persoonsgebonden aspecten deskundigheid, betrouwbaarheid en solvabiliteit bij de beoordeling van de overdracht van een nucleaire vergunning.

Dit deel van de Handreiking is alleen van toepassing op de overdracht van nucleaire inrichtingsvergunningen. Voor de overdracht van vergunningen voor stralingstoepassingen zal nog een separaat deel worden geschreven (graduele aanpak). Een en ander gelet op de verdergaande eisen die aan nucleaire vergunninghouders worden gesteld en de aard, omvang en kans op blootstelling aan ioniserende straling waar de vergunning betrekking op heeft. Uiteraard wordt er bij de overdracht van vergunningen voor stralingstoepassingen goed gekeken naar de eisen die op grond van het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (hierna: Bbs) aan de stralingsdeskundigheid van de ondernemer worden gesteld.

Met deze Handreiking biedt de ANVS duidelijkheid over de wijze waarop en de voorwaarden waaronder de overdracht van vergunningen plaats kan vinden. Dit is belangrijk voor (toekomstige) vergunninghouders en het publiek, maar ook voor ANVS-vergunningverleners en ANVS-inspecteurs.

De Handreiking geeft, kortom:

- uitleg over wat bij de overdracht van een vergunning wordt verstaan onder de begrippen deskundigheid, betrouwbaarheid en solvabiliteit¹;
- duidelijkheid over waaraan de (toekomstige) vergunninghouder moet voldoen bij de overdracht van een vergunning;
- inzicht in hoe de ANVS met de overdracht van een vergunning omgaat;
- uniformering bij het omgaan met de overdracht van een vergunning.

¹ Uit de wetsgeschiedenis van artikel 70 van de Kew volgt dat aan de toekomstige vergunninghouder eisen kunnen worden gesteld met betrekking tot deze criteria.

1.2 Artikel 70 van de Kew

Artikel 70, eerste lid, van de Kew² beschrijft dat een vergunning op grond van de Kew persoonsgebonden is³. In artikel 70, derde lid, van de Kew staat dat overdracht van de vergunning mogelijk is, indien daarvoor door de ANVS toestemming is gegeven. Aan deze toestemming kunnen voorschriften worden verbonden.

Een Kew-vergunning mag dus pas worden overgedragen nadat de ANVS hiervoor toestemming heeft verleend. Het is aan de vergunninghouder om tijdig een verzoek tot overdracht bij de ANVS in te dienen. Als een vergunninghouder een verzoek tot overdracht indient, bekijkt de ANVS de impact van de nieuwe vergunninghouder op de organisatie. Op die manier beoordeelt de ANVS wat de gevolgen voor de nucleaire veiligheid zijn bij de overdracht van de vergunning naar de nieuwe vergunninghouder. Afhankelijk van de uitkomsten van deze beoordeling geeft de ANVS wel of geen toestemming voor het overdragen van de vergunning.

De ANVS geeft deze toestemming binnen een redelijke termijn na ontvangst van het verzoek. Indien het niet binnen acht weken lukt toestemming te verlenen of te weigeren, deelt de ANVS dit binnen deze termijn aan de verzoeker mee en noemt de ANVS daarbij een redelijke termijn binnen welke de beslissing wel tegemoet kan worden gezien.

Blijkens de wetsgeschiedenis van artikel 70 van de Kew zijn in elk geval de eisen op het gebied van deskundigheid, betrouwbaarheid (betrouwbaarheid organisatie en integriteit vergunninghouder vanwege toegang tot vertrouwelijke informatie) en solvabiliteit van belang. Verder blijkt uit de wetsgeschiedenis⁴ dat bij de overdracht van een vergunning persoonsgebonden eisen aan de nieuwe vergunninghouder mogen worden gesteld, gelet op het gegeven dat het een persoonsgebonden vergunning betreft. Hierop kan dan getoetst worden zonder dat een geheel nieuw vergunningtraject doorlopen hoeft te worden. Met deze Handreiking wordt duidelijk wat bij de overdracht van een vergunning wordt verstaan onder de persoonsgebonden eisen met betrekking tot deskundigheid, betrouwbaarheid en solvabiliteit. In hoofdstuk 3 van deze Handreiking schetst de ANVS waar de beoordeling op ziet bij voornoemde begrippen. Hieronder is weergegeven wat in deze Handreiking hieronder wordt verstaan.

Deskundigheid: het beschikken over aantoonbare kennis van zaken, ervaring en vaardigheden die nodig zijn om een taak of functie te vervullen.

Betrouwbaarheid: borgen dat daadwerkelijk veilig wordt gewerkt, bijvoorbeeld door zorg te dragen voor een goed managementsysteem, een goede veiligheidscultuur en door het waarborgen van vertrouwelijkheid van gegevens.

Solvabiliteit: het vermogen van een onderneming om op de lange termijn aan haar financiële verplichting te voldoen, weergegeven als ratio. Het solvabiliteitsratio laat de verhouding zien tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen, uitgedrukt in een percentage.

Onder *vergunninghouder* wordt in deze Handreiking verstaan: natuurlijke persoon of rechtspersoon aan wie een vergunning als bedoeld in artikel 15, aanhef en onderdeel b, van de Kew is verleend. De toekomstige vergunninghouder is de natuurlijke persoon of rechtspersoon aan wie de vergunning wordt overgedragen.

² Artikel 70 van de Kernenergiewet luidt als volgt:

¹ Een krachtens deze wet verleende vergunning is persoonlijk.

² Na het overlijden van een vergunninghouder blijft de vergunning gedurende vier weken van kracht ten behoeve van diens rechtverkrigenden, die het bedrijf voortzetten, mits door of namens hen binnen een week na dit overlijden daarvan aan de Autoriteit kennis wordt gegeven onder opgave van de namen van hen, die het bedrijf voortzetten. Wanneer binnen deze vier weken een aanvraag om een nieuwe vergunning is ingediend, blijft eerstbedoelde vergunning verder van kracht totdat op die aanvraag onherroepelijk is beslist. Gedurende het van kracht blijven van de vergunning kan zij overeenkomstig de artikelen 19 tot en met 20a worden gewijzigd of ingetrokken.

³ De vergunninghouder kan de vergunning geheel of gedeeltelijk aan een ander overdragen, indien daarvoor toestemming is gegeven door de Autoriteit. Aan de toestemming kunnen voorschriften worden verbonden.

⁴ Dat betekent dat deze vergunningen niet zaaksgebonden zijn zoals bij omgevingsvergunningen het geval is.

⁵ Kamerstukken II 1985/86, 19591, 3, p. 125.

1.3 Status en reikwijdte Handreiking

Handreikingen zijn informatieve documenten die we ten behoeve van anderen publiceren, waarin wij aangeven hoe wij als ANVS over een bepaald onderwerp of een norm denken. Het doel hiervan is voorspelbaarheid en transparantie. In dit geval over de beoordeling die plaatsvindt op grond van artikel 70, derde lid, van de Kew. Handreikingen zijn niet-bindend en hebben geen verplichtend karakter. De ANVS hanteert deze Handreiking bij de beoordeling van de overdracht van een vergunning en zal op deze wijze de impact van de wijziging van de ene vergunninghouder naar de andere vergunninghouder bezien. De nieuwe vergunninghouder is echter vrij om onderbouwd voorstellen te doen om de in deze Handreiking opgenomen criteria op het gebied van deskundigheid, betrouwbaarheid en solvabiliteit op een andere manier in te vullen of om andere informatie aan te leveren, zolang maar aannemelijk wordt gemaakt dat de nucleaire veiligheid is geborgd bij de overdracht van de vergunning.

Artikel 70, derde lid, van de Kew geldt voor alle gevallen van overdracht van Kew-vergunningen. Op grond daarvan is in de volgende situaties toestemming nodig:

- Als de vergunning overgaat van een natuurlijke persoon op een andere natuurlijke of rechtspersoon of personenvennootschap.
- Als de vergunning overgaat van een rechtspersoon (naamloze vennootschappen, besloten vennootschappen, verenigingen, stichtingen (universiteiten, scholen, ziekenhuizen) op een andere rechtspersoon, of natuurlijk persoon of personenvennootschap.
- Als de vergunning overgaat van een personenvennootschap (vennootschap onder firma, commanditaire vennootschap en maatschap) op een andere personenvennootschap of rechtspersoon of natuurlijk persoon. Ook personenvennootschappen kunnen namelijk vergunninghouder zijn op grond van de Kew.
- Bij fusies van rechtspersonen⁵. Verder geldt dat de curator als beheerder van de boedel vanaf het moment van faillietverklaring verantwoordelijk is voor de uit de milieuwetgeving voortvloeiende verplichtingen van het bedrijf⁶.

Geén toestemming voor overdracht van de Kew-vergunning is nodig voor:

- de overdracht van aandelen in een rechtspersoon, die reeds een Kew-vergunning heeft, als de rechtspersoon als zodanig niet wijzigt⁷.
- de wijziging van de samenstelling van het bestuur van een rechtspersoon, bijvoorbeeld bij uitreden uit functie of overlijden van een bestuurder⁸.
- wijziging tenaamstelling, zonder wijziging vergunninghouder. In die situatie is een wijziging van de vergunning noodzakelijk.

ANVS-vergunningverlening beoordeelt de overdracht van een nucleaire vergunning met het oog op de gevraagde toestemming. Het persoonsgebonden karakter van de vergunning en specifiek de aspecten deskundigheid, betrouwbaarheid en solvabiliteit spelen echter ook een rol als een (rechts)persoon een nieuwe vergunning aanvraagt of in het kader van toezicht bij een bestaande vergunninghouder. In deze Handreiking zijn echter alleen de criteria beschreven die de ANVS hanteert bij de beoordeling van de overdracht van een nucleaire vergunning.

⁵ Uitzonderingen zijn mogelijk. Vgl: ABRvS 15 januari 19995, ECLI:NL:RvS:1995:AN5089, AB 1996/296

⁶ Daartoe behoren ook de verplichtingen om een vergunning op grond van de Kew na te leven, ondanks het feit dat deze vergunning een persoonlijk karakter heeft en er geen toestemming is gegeven voor de overdracht. Vgl: ABRvS 23 juli 2014, ECLI:NL:RvS:2014:2752, AB 2014/371, m.nt. C.M.M. van Mil.

⁷ Mocht de ANVS in die situatie vanwege de door de Kew te beschermen belangen toch een toets willen doen om te zien of de persoonsgeboden aspecten van de vergunninghouder nog gewaarborgd zijn met de nieuwe aandeelhouder, dan kan dit worden ondervangen door in de vergunningvoorschriften een zogenoemde change-of-control bepaling op te nemen. Bij een wijziging van de zeggenschap in een rechtspersoon zal de vergunninghouder de ANVS dan op de hoogte dienen te stellen. De overdracht van aandelen kan daarnaast ook in de aandeelhoudersovereenkomst aan eisen worden onderworpen. Vgl: Hoge Raad 21 januari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BO5290.

⁸ Hierdoor wijzigt de rechtspersoon namelijk niet, ook niet als de persoonlijke hoedanigheid van een bestuurder een grote rol heeft gespeeld bij vergunningverlening. Waarborgen omtrent deskundigheid en betrouwbaarheid moeten dan gevonden worden in de vergunningvoorschriften en/of in wet- en regelgeving. Gecheckt zal dan moeten worden of daar nog steeds aan wordt voldaan.

2 Criteria

2.1 Algemeen

De ANVS hanteert een graduele aanpak. De manier waarop zij toetst hangt af van de risico's die zij ziet. Deze graduele aanpak wordt ook toegepast, wanneer er een besluit genomen wordt of een vergunning overgedragen mag worden. Het betreft hier de impact van de voorgenomen overdracht van de vergunning.

In de volgende alinea's licht de ANVS de begrippen deskundigheid, betrouwbaarheid en solvabiliteit toe.

2.2 Deskundigheid

In deze Handreiking hanteren we de volgende definitie van deskundigheid: het beschikken over aantoonbare kennis van zaken, ervaring en vaardigheden die nodig zijn om een taak of functie te vervullen. Het begrip deskundigheid in deze Handreiking is daarmee dus (veel) ruimer dan het begrip deskundige zoals dat in paragraaf 5.2 van het Bbs wordt gebruikt. In deze Handreiking ligt de focus op wat deskundigheid voor de nucleaire veiligheid betekent. De ANVS kijkt voor de invulling hiervan onder meer naar 'Requirements' en 'Guides' van het Internationaal Atoomenergieagentschap, met name de IAEA Safety Standards GSR Part 2: Leadership and management for safety. Deskundigheid kan onderverdeeld worden in: deskundigheid op individuele basis en deskundigheid organisatiebreed⁹.

De ANVS verlangt van de toekomstige vergunninghouder¹⁰ dat op onderstaande punten aannemelijk wordt gemaakt dat de overdracht van de vergunning geen negatieve gevolgen heeft voor de nucleaire veiligheid:

- de geschiktheid van de beoogde bestuurder(s) en/of directie¹¹, blijkt uit:
 - opleiding en vakinhoudelijke kennis;
 - relevante werkervaring, bijvoorbeeld ervaring met het aansturen van een bedrijf(sonderdeel) in de nucleaire sector of het aansturen van een bedrijf(sonderdeel) dat met gevaarlijke stoffen werkt¹²;
 - competenties en vaardigheden om de (nucleaire) veiligheid te dienen.
- bij een bestuur of een directie bestaande uit meerdere personen moet door de (toekomstige) vergunninghouder ook gekeken worden naar de samenstelling van het bestuur of de directie, en naar de kennis en ervaring die daar al aanwezig zijn om de nucleaire veiligheid te borgen¹³. Aandachtspunten hierbij zijn:
 - het beschikken over bepaalde kennis of deskundigheid;
 - het beschikken over bepaalde competenties en vaardigheden;
 - of de kennis en vaardigheden van bestuurders en directeuren complementair zijn aan elkaar.

⁹ Vergelijk IAEA-TECDOC-1510.

¹⁰ Artikel 70 richt zich tot de vergunninghouder. Een vergunninghouder kan een rechtspersoon of een natuurlijk persoon zijn. In de memorie van toelichting (Stbl.1963, 82, kamerstuk 5861) staat: "Wanneer de vergunninghouder een rechtspersoon is, zal de waarborg moeten worden gezocht in de personen, die het bestuur van deze rechtspersonen vormen".

¹¹ De kwaliteiten die vereist zijn verschillen per organisatie. Per bestuurder/directeur zal bekeken moeten worden welke kennis, vaardigheden en competenties zijn vereist en in welke mate een kandidaat hierover beschikt. Het betreft dan bijvoorbeeld vakinhoudelijke kennis (dit kan nucleair zijn maar ook financieel of op het gebied van IT, governance of juridisch), onafhankelijkheid, besluitvaardigheid, integriteit en moreel besef, leiderschap, omgevingssensitiviteit, authenticiteit, overtuigingskracht, resultaatgericht, samenwerkingsvermogen, visie, zelfreflectie en veiligheidsbesef.

¹² Dit betekent dus dat geschikte bestuurders met relevante ervaring, die geen achtergrond hebben in de nucleaire of chemische industrie, niet worden uitgesloten als bestuurder van een organisatie met een Kernenergievergunning.

¹³ Hierbij geldt dat geen akkoord wordt gegeven op de profielen van de leden van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen. Evenmin kunnen kandidaten voor een directie of bestuur door de ANVS afgewezen worden.

- op welke wijze actief wordt gewaarborgd dat deskundigheid op het gebied van veiligheid de hoogste prioriteit heeft binnen de organisatie. De ANVS beoordeelt in hoeverre en op welke wijze het bestuur en/of de directie de aanwezigheid van adequate kennis en ervaring van personeel in kaart brengt en op peil houdt¹⁴.
- op welke wijze leiderschap en betrokkenheid op het gebied van nucleaire veiligheid wordt getoond. Hierbij beoordeelt de ANVS in hoeverre en op welke wijze de visie, doelen en plannen van de organisatie vertaald worden naar gewenst gedrag en een gewenste veiligheidscultuur.
- De (toekomstige) vergunninghouder dient de volgende aanvullende informatie te verstrekken over de zeggenschapsverhoudingen binnen de organisatie (de governancestructuur):
 - Een beschrijving van hoe het interne toezicht binnen de rechtspersoon is geregeld, voor zover dit verandert;
 - Het competentie- of wervingsprofiel van leden van het bestuur en/of de directie en - indien van toepassing - leden van de Raad van Commissarissen of Raad van Toezicht;
 - Een beschrijving van totale competenties en deskundigheid die aanwezig moeten zijn in het bestuur en/of de directie en - indien van toepassing – in een Raad van Commissarissen of Raad van Toezicht.

De toekomstige vergunninghouder kan op bovenstaande punten aannemelijk maken dat de overdracht van de vergunning geen negatieve gevolgen heeft voor de nucleaire veiligheid door bijvoorbeeld een notitie op te stellen waarin deze punten uiteen worden gezet. Ook kan de toekomstige vergunninghouder met documenten nader onderbouwen dat de nucleaire veiligheid wordt geborgd voor wat betreft het aspect deskundigheid. Door het beoordelen van de notitie, en/of het opvragen en inzien van andere documentatie, beoordeelt de ANVS of de toekomstige vergunninghouder beschikt over voldoende deskundigheid. De ANVS kan ook interviews afnemen of gesprekken voeren met vertegenwoordigers van de (toekomstige) vergunninghouder.

2.3 Betrouwbaarheid

Het is van belang dat een vergunninghouder ervoor zorgt dat er daadwerkelijk veilig wordt gewerkt en dat er waarde wordt gehecht aan het managementsysteem en een goede veiligheidscultuur. Verder speelt het vertrouwelijke karakter van gegevens en de daarvoor noodzakelijke geheimhouding van gegevens en de integriteit van personen een rol bij de toetsing op betrouwbaarheid. Dit is bij nucleaire inrichtingen in het bijzonder belangrijk vanwege de omgang met proliferatiegevoelige materialen, technologie en gevoelige informatie.

Bij het beoordelen van de betrouwbaarheid in het kader van de overdracht van een vergunning acht de ANVS in ieder geval de volgende persoonsgebonden aspecten van belang voor de (toekomstige) vergunninghouder:

- De ANVS beoordeelt de impact van de nieuwe vergunninghouder op de organisatiestructuur voor wat betreft de aspecten van de bedrijfsvoering die van belang zijn voor de veiligheid en de veiligheidscultuur. Hierbij wordt, indien van toepassing, ook betrokken of controle op de organisatie en het bestuur en/of de directie voldoende is geborgd in de organisatiestructuur van de toekomstige vergunninghouder. Verder moet de toekomstige vergunninghouder voldoen aan de eisen ten aanzien van het management op het punt van beveiliging als bedoeld in artikel 7, vijfde lid, van de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen (hierna: de Rbnis).
- De ANVS beoordeelt de impact die de overdracht van de vergunning heeft op het integraal managementsysteem¹⁵.
- Verder beoordeelt de ANVS in hoeverre veiligheidsdoelstellingen zijn geformuleerd en of daarover verwachtingen zijn geformuleerd. Investeren in een sterke veiligheidscultuur ziet de ANVS als een (eind)verantwoordelijkheid van het bestuur en/of de directie. Dit doet de toekomstige vergunninghouder onder meer door het systematisch (van bovenaf) uitdragen van vertrouwen in de organisatie en door het actief uitdragen dat leiderschap voor de veiligheid de hoogste prioriteit heeft.

¹⁴ Ook het personeel van een nucleaire inrichting dient immers te beschikken over de vereiste kwalificaties en vaardigheden. Vergelijk artikel 4, tweede lid, onder a, van de Regeling nucleaire veiligheid kerninstallaties.

¹⁵ Met een integraal managementsysteem kan de (toekomstige) vergunninghouder aantonen dat hij voldoet aan de vereisten voor een veilige bedrijfsvoering. Integraal wil in dit verband zeggen dat de organisatie naast de veiligheid ook andere aspecten meeneemt, bijvoorbeeld gezondheid, milieu, kwaliteit en beveiliging. Zie ook artikel 9 van de Regeling nucleaire veiligheid kerninstallaties.

- De betrouwbaarheid van de (rechts)persoon en de in de organisatie werkzame functionarissen. De (toekomstige) vergunninghouder moet laten zien dat zij voldoet aan de waarborgen ten aanzien van de betrouwbaarheid van de persoon¹⁶. In dit kader wordt getoetst aan de vereisten die onder meer zijn opgenomen in de Wet op de veiligheidsonderzoeken en de op de Kew gebaseerde Rbnis. Dit betekent dat de vergunninghouder moet handelen in overeenstemming met de vastgestelde lijst vertrouwensfuncties¹⁷.
- De ANVS beoordeelt of de (rechts)persoon voldoende waarborgen biedt voor de door (inter)nationale verplichtingen geboden geheimhouding, zoals het Geheimhoudingsbesluit, de Rbnis of de Euratom-richtlijn - vanwege de gevoeligheid van bepaalde informatie vanuit het oogpunt van beveiliging en Safeguards. De ANVS bekijkt of de (toekomstige) vergunninghouder voldoende maatregelen heeft genomen ter bescherming van de geheimhouding.
- Verder dienen, op grond van de Rbnis, een beveiligingsdeskundige en personen voor de bedrijfsbeveiligingsdienst te zijn aangewezen. De ANVS beoordeelt of de overdracht van de vergunning hiervoor gevolgen heeft.

De ANVS verlangt van de (toekomstige) vergunninghouder dat op bovenstaande punten wordt ingegaan. De toekomstige vergunninghouder kan bijvoorbeeld een notitie opstellen waarin deze punten naar voren worden gebracht. Ook kan de toekomstige vergunninghouder met documenten onderbouwen dat de nucleaire veiligheid met de overdracht van de vergunning wordt geborgd voor wat betreft het aspect betrouwbaarheid. Door het beoordelen van deze informatie, en waar nodig het opvragen van andere documentatie, toetst de ANVS of de toekomstige vergunninghouder aannemelijk heeft gemaakt dat de nucleaire veiligheid en beveiliging is geborgd bij de overdracht van de vergunning. De vergunningverlener van de ANVS kan hierbij een beveiligingsexpert raadplegen. De vergunningverlener van de ANVS kan ook interviews afnemen of gesprekken voeren met vertegenwoordigers van de (toekomstige) vergunninghouder.

2.4 Solvabiliteit

Het is van belang dat de (toekomstige) vergunninghouder over voldoende financiële en personele middelen beschikt om de nucleaire veiligheid van de kerninstallatie voor nu en in de toekomst te borgen. Solvabiliteit is hierbij een belangrijke financiële ratio. Deze ratio laat de verhouding tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen zien, uitgedrukt in een percentage. Dit percentage geeft aan of een organisatie in staat is om op lange termijn aan haar betalings- en aflossingsverplichtingen te voldoen. Een gezonde solvabiliteit staat centraal voor de financiële stabiliteit van een bedrijf en kan worden bevorderd door middel van een verscheidenheid aan factoren.

De ANVS verlangt van de toekomstige vergunninghouder dat aannemelijk wordt gemaakt dat de organisatie solvabel is. De toekomstige vergunninghouder kan dit doen door bijvoorbeeld een notitie op te stellen waarin onderstaande punten uiteen worden gezet en dit met documenten onderbouwen. Bij het beoordelen van de solvabiliteit in het kader van de overdracht van een vergunning acht de ANVS in ieder geval de volgende persoonsgebonden aspecten van belang voor de (toekomstige) vergunninghouder:

- De (toekomstige) vergunninghouder moet aannemelijk maken dat de organisatie solvabel is, zodat er voldoende financiële en personele middelen zijn om te voldoen aan de verplichtingen inzake de nucleaire veiligheid van de kerninstallatie. Een sterk eigen vermogen, goede financiering, een juiste verhouding tussen schulden en eigen vermogen en een reservevermogen zijn enkele van de belangrijkste elementen om een gezonde solvabiliteit te waarborgen. Bedrijven die deze factoren op een juiste manier weten te handhaven door effectief beheer van hun financiën, zijn beter in staat om hun waarborgen van de veiligheid op lange en korte termijn te blijven voldoen.

¹⁶ De 'graded approach', zoals in de inleiding verwoord, blijkt bij betrouwbaarheid onder andere uit het aantal en het niveau van aangewezen vertrouwensfuncties bij een vergunninghouder. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen vereiste Verklaringen van Geen Bezwaar (VGB) voor specifieke functies binnen een bedrijf op niveau A, B of C afhankelijk van het dreigings- en risicobeeld.

¹⁷ Het betreft functies waar structureel vanuit het belang van nucleaire veiligheid en/of beveiliging gevoelige, vertrouwelijke en/of strategische informatie in behandeling is en/of toegang is tot onder andere kritisch/vitale gebieden en processen/systemen. Bij de betreffende functies/functionarissen moet gedacht worden aan het bestuur, het management, operators, administratieve ondersteuning, beveiligingsfunctionarissen en ICT-medewerkers. De vergunninghouders kunnen in het kader van de betrouwbaarheidstoets meerdere personen zijn. Eveneens kan worden gezien of, in het geval een functie van een functionaris niet op de lijst van vertrouwensfuncties staat, door de vergunninghouder een VOG is geëist. Het VOG-nucleair is een VOG, waarbij de toetsingselementen specifiek gerelateerd zijn aan het werken binnen de sector Nucleair. Een VOG-Nucleair is een lichtere screening dan het A- of B-veiligheidsonderzoek van de AIVD en richt zich uitsluitend op het justitiële verleden van de betrokkene.

- De ANVS ziet een solvabiliteitspercentage tussen de 25% en 40% doorgaans als gezond. Dit betekent dat de organisatie - ten behoeve van de nucleaire veiligheid - voldoende eigen vermogen heeft, in staat is om aan zijn financiële verplichtingen te voldoen en in staat is eventuele financiële tegenslagen op te vangen. Indien de solvabiliteit niet boven de 25% ligt, dient de nieuwe vergunninghouder uiteen te zetten waarom het bedrijf toch over een gezonde solvabiliteit beschikt, zodat de nucleaire veiligheid wordt geborgd. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien wordt onderbouwd dat sprake is van een solide financiële achtervang. De ANVS kan deze onderbouwing betrekken in de toetsing of voldaan is aan het vereiste van solvabiliteit.
- Het betreft: 1) balansverhoudingen, 2) winstgevendheid en 3) cashflow.
 1. **Balansverhoudingen.** Eén van de meest gebruikte methoden om de solvabiliteit van een bedrijf te meten, is door middel van balansverhoudingen. Deze verhoudingen laten de relatie zien tussen de activa en passiva van het bedrijf. De solvabiliteitsratio's zijn als volgt:
 - *Solvabiliteitsratio:* Dit is de verhouding tussen de totale activa van een bedrijf en de totale schulden. Hoe hoger de verhouding, hoe hoger de solvabiliteit van een bedrijf, omdat het bedrijf in staat is om zijn schulden af te lossen met zijn activa.
 - *Debt-to-equity ratio:* Deze ratio vergelijkt de totale schulden van een bedrijf met het eigen vermogen. Hoe hoger de verhouding van schulden ten opzichte van het eigen vermogen, hoe lager de solvabiliteit van een bedrijf. Een gezonde debt-to-equity ratio ligt doorgaans tussen de 0,5 en 1,5.

Bovengenoemde ratio's kunnen eventueel ook nog worden uitgebreid met de volgende ratio's:

- *Interest coverage ratio:* Dit is de verhouding tussen de winst vóór rente en belastingen en de rentelasten. Hoe hoger de verhouding, hoe groter het vermogen van het bedrijf om de rentelasten van zijn schulden te betalen.
- *Cashflow-to-debt ratio:* Deze ratio vergelijkt de operationele kasstroom van een bedrijf met zijn totale schulden. Hoe hoger de verhouding van kasstroom tot schulden, hoe sterker de solvabiliteit van het bedrijf, aangezien het bedrijf zijn schulden kan aflossen met de gegenereerde cashflow.
- *Earnings retention ratio:* Dit is de verhouding tussen de winst na belastingen die wordt behouden door het bedrijf en de winst die wordt uitbetaald aan aandeelhouders als dividend. Hoe hoger de ratio, hoe meer winst het bedrijf gebruikt om zijn schulden af te lossen en zijn solvabiliteit te verbeteren.

Naast solvabiliteit kan er ook gekeken worden naar liquiditeit. Een goede liquiditeit betekent immers dat de organisatie aan haar verplichtingen op korte termijn kan voldoen. De liquiditeitsratio's zijn als volgt:

- *Current ratio:* Dit is de verhouding tussen de kortlopende activa (zoals kas en voorraden) en kortlopende passiva (zoals crediteuren en belastingen). Een current ratio van 1 of hoger zorgt ervoor dat een bedrijf in staat is om zijn lopende verplichtingen te voldoen, zoals facturen en salarissen. Een current ratio van 1.5 wordt beschouwd als financieel gezond.
- *Quick ratio:* Dit is een ratio, waarbij alleen de meest liquide activa, zoals kas en debiteuren, worden meegenomen. Een quick ratio van 1,2 of hoger is doorgaans gezond.

2. **Winstgevendheid.** Hoewel winstgevendheid op zichzelf geen volledig beeld geeft van de solvabiliteit van een organisatie, kan het een belangrijke indicatie zijn van hoe succesvol een organisatie is in het genereren van omzet en het nakomen van financiële verplichtingen. Een gezonde organisatie moet, ook ten behoeve van de nucleaire veiligheid, in staat zijn om inkomsten te genereren die hoger zijn dan de kosten van het bedrijf. Organisaties met een consistente winstgevendheid kunnen in het algemeen rekenen op betere beoordelingen van kredietbeoordelaars en aandeelhouders.
3. **Cashflow.** Cashflow is een kritische factor voor het bepalen van de solvabiliteit van een organisatie. Een organisatie met een positieve kasstroom genereert meer geld dan het uitgeeft, waardoor het in staat is om aan zijn verplichtingen te voldoen. Een negatieve kasstroom kan wijzen op problemen, zoals een tekort aan liquiditeit en financiering. Een gezonde organisatie moet, ten behoeve van de nucleaire veiligheid van de kerninstallatie voor nu en in de toekomst, in staat zijn om zijn kasstroom te beheersen en op peil te houden om langdurige groei te kunnen realiseren.

- De (toekomstige) vergunninghouder dient uiteen te zetten wat de liquiditeit van het bedrijf is. Een gezonde liquiditeit betekent dat de organisatie in staat is om aan zijn korte termijn verplichtingen te voldoen, zodat de nucleaire veiligheid kan worden geborgd. Dit meet de organisatie aan de hand van de liquiditeit van een organisatie, oftewel de mate waarin de organisatie in staat is om zijn lopende kosten te betalen¹⁸. De ANVS kan deze onderbouwing betrekken in de toetsing of wordt voldaan aan de vereisten van solvabiliteit.
- De ratio's zijn een momentopname (balans). In voorkomende gevallen, zoals de situatie dat de financiering door een externe partij, bijvoorbeeld de (Rijks)overheid, wordt afgedekt, kan de (toekomstige) vergunninghouder worden gevraagd de volgende aanvullende informatie te verstrekken, zodat deze ook kunnen worden getoetst en er daardoor een betere beoordeling van de financiële gezondheid van een organisatie kan worden uitgevoerd:
 - Het jaarverslag, inclusief de jaarrekening en (minstens) de laatste twee tussentijdse rapportages;
 - Een accountantsverslag, de begroting en eventueel een managementletter;
 - Een liquiditeitsprognose, een operationele/investerings- en financieringskasstroom en de stand van de liquide middelen;
 - Een ondernemingsplan met beleid inzake bedrijfsrisico's en financiële risico's;
 - Informatie over risicomanagement en risicobereidheid waaruit blijkt hoe het bedrijf de risico's gaat beheersen, wie verantwoordelijk is voor het risicomanagement en hoe het renterisico wordt opgevangen. Hierbij dient een onderscheid te worden gemaakt in de diverse risico's: strategisch, tactisch, operationeel en liquiditeit;
 - Informatie over eventuele niet uit de balans blijvende verplichtingen en de risico's van die verplichtingen;
 - Informatie over het assetmanagement van het bedrijf;
 - Informatie over de financiële deskundigheid in de organisatie;
 - Eventuele andere informatie die van belang is voor de beoordeling van de financiële gezondheid van het bedrijf.

De ANVS beoordeelt, samen met een financieel specialist (van de ANVS), of de toekomstige vergunninghouder aannemelijk heeft gemaakt dat de nucleaire veiligheid is geborgd bij de overdracht van de vergunning. De ANVS kan hierbij nadere informatie opvragen of interviews afnemen of gesprekken voeren met vertegenwoordigers van de (toekomstige) vergunninghouder.

¹⁸ Vergelijk artikel 4, eerste lid, van de Regeling nucleaire veiligheid kerninstallaties, welk artikel voorschrijft dat de vergunninghouder dient te beschikken over voldoende financiële en personele middelen om te voldoen aan de verplichtingen inzake de nucleaire veiligheid van de kerninstallatie.

Dit document is een uitgave van de

**Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming
(ANVS)**

Koningskade 4 | 2596 AA Den Haag
Postbus 16001 | 2500 BA Den Haag

www.anvs.nl

Augustus 2024